

OTIMANJE IMOVINE REPUBLIKE SRPSKE PO PRINCIPU HEGELOVA CINIZMA

Bez obzira na jasne odredbe Ustava Bosne i Hercegovine (Aneks 4. Dejtonskog sporazuma), član III, tačka 3a kojima je nedvojbeno utvrđeno da regulisanje državne imovine pripada entitetima, odnosno federalnim jedinicama, i dalje, a naročito poslije ponižavajuće odluke Narodne skupštine o povlačenju Zakona o državnoj imovini se iz određenih krugova to osporava.

Osnovu za takve tvrdnje čini antiustavna odluka Ustavnog suda BiH kojom je utvrđeno da je to pitanje u nadležnosti države.

Međutim, iz citirane odredbe Ustava BiH u podnaslovu "Zakoni i nadležnosti entiteta i institucija BiH", nedvosmisleno proizlazi da nadležnost za regulisanje imovine pripada entitetima. Tačka 3a glasi: "Sve državne funkcije i ovlaštenja koja nisu izričito dodijeljena institucijama Bosne i Hercegovine pripadaju entitetima".

U isključivim nadležnostima taksativno navedenim koje pripadaju institucijama BiH nema nadležnosti za pravno regulisanje državne imovine, pa stoga dotična nadležnost pripada entitetima.

Ovdje se radi o o tzv. rezidualnoj (preostaloj) nadležnosti ili u pravu poznatom institutu presumpciji nadležnosti u korist entiteta. Ova klauzula primjenjuje se u federalnim državama a što je bez sumnje po svom ustavno pravnom uređenju Bosna i Hercegovina, što je potvrdila Venecijanska komisija a i u novije vrijeme i Evropski sud za ljudska prava povodom slučaja "Kovačević". Istovremeno, ovdje treba istaći i da ova odredba Ustava potvrđuje da entiteti obavljaju i državne funkcije što se takođe želi osporiti.

Posebno je važno istaći da je odredba o rezidualnoj nadležnosti ugrađena u Ustav Bosne i Hercegovine pod uticajem ustavnog teksta Američke Konfederacije pod nazivom: "Članci o konfederaciji i stalnoj uniji među državama", čiji nacrt je usvojen 1777. godine a dejstvo se počelo proizvoditi 1778.godine. Drugi od spomenutih članaka glasi: "Svaka država (misli se na federalne jedinice P.K.) zadržava svoju suverenost, slobodu i nezavisnost, i svaku vlast, nadležnost i pravo koje ovom konfederacijom nije izrekom dodijeljeno Sjedinjenim Državama okupljenim u Kongresu".

Zapanjujuće da upravo Džejms O'Brajan, pomoćnik državnog sekretara za evropska i evroazijska pitanja i Majkl Marfi, bivši ambasador SAD u BiH olako tumače i određuju se pogrešno o ustavnoj odredbi Ustava BiH, ignorišući objektivne pravne činjenice, iako je Dejtonski sporazum upravo skovan u njihovoj zemlji što podsjeća na Hegelov cinizam kada su ga pitali: zna li da su činjenice u suprotnosti sa njegovima promišljanjem, on je odgovorio: "tim gore po činjenice".

Da je Ustavni sud po pitanju imovine svojom odlukom uzurpirao nadležnost entiteta dodatno potvrđuje i odredba čl. III tač.5. Ustava BiH.

Prema odredbi ovog člana Bosna i Hercegovine može preuzeti i druge poslove izvan okvira odredbe čl.III tačka 1) (taksativno navedenih) nadležnosti institucija Bosne i Hercegovine) ” pod uslovom da se entiteti slože, između ostalih i za poslove koju su nužni za očuvanje suvereniteta, teritorijalnog integriteta, političke nezavisnosti i međunarodnog statusa Bosne i Hercegovine, u skladu sa podjelom nadležnosti među ustanova Bosne i Hercegovine”. Ovdje se radi o poslovima na koje se Ustavni sud poziva na odluci o imovini, koristeći ih kao osnovu za donošenje odluke, negirajući volju entiteta koja je u ovom slučaju prema odredbi Ustava primarno potrebna. Stoga ustavna odluka nema ustavno utemeljenje jer se takva odluka može donijeti u zakonodavnoj proceduri uz saglasnost entiteta.

Bez obzira na jasne odredbe Ustava po pitanju imovine, OHR i određeni međunarodni krugovi na insistiranje bošnjačke političke i intelektualne elite istraju da dokažu nemoguće.

Donošenjem odluke Ustavnog suda koja se odnosi na regulisanje državne imovine, Ustavni sud je zloupotrebio svoja ovlaštenja i promjenio Ustav za što nije nadležan.

On nije nadležan da mijenja Ustav, već da ga tumači i primjenjuje. U evropskom kontinentalnom pravu kojem pripada BiH, funkciju stvaranja prava imaju zakonodavni organi a ne sudovi. Sudovi imaju dužnost da ga štite, tumače i primjenjuju. Sudovi mogu da stvaraju pravo tamo gdje nema kodifikovanog ustava, gdje je ustavna suprematija dodijeljena sudovima.

BiH ima kodifikovan ustav, pa ustavna suprematija pripada zakonodavnim organima.

Odluka ustavnog suda o regulisanju državne imovine nema ustavno utemeljenje, već političke konotacije kreirane u cilju stvaranja unitarne države.

Dakako, to pravo nema ni Visoki predstavnik, ne samo zato što je nelegalan, već i zbog činjenice što mu to pravo ne daje ni Aneks 10 Dejtonskog sporazuma niti Bonska deklaracija.

Ustavni sud zahvaljujući svom sastavu sa inostranim elementom i nedostatkom Zakona o radu ustavnog suda koji imaju sve zemlje nastale raspadom Jugoslavije, i gotovo sve zemlje svijeta, u kontinuitetu preglasava članove Ustavnog suda iz Republike Srpske, upravo zahvaljujući trojici stranaca i često na štetu Republike Srpske.

Svoje odluke, u pravilu situira u političko zaleđe, uvijek u vidu zaštite ljudskih prava ili suvereniteta Bosne i Hercegovine, i prevazilaženjem svojih kompetencija donosi odluke u korist države.

Bez Zakona o radu Ustavnog suda i sopstvenim utvrđenim tzv .Pravilima, Ustavni sud je sebi dao za pravo da uređuje i pitanja koja su rezervisana za zakon, čime se izbjegava svaki vid parlamentarne kontrole. Ustavni sud bez zakona zauzeo je poziciju Rimskog koncepta apsolutne vlasti koja se ne kontroliše. Inostrani element sa trojicom sudija u sastavu Ustavnog suda, iako predviđen na 5 godina, uz mogućnost promjene nakon tog roka, ostao je gotovo trideset godina jer bošnjačka politička elita ne želi njihovo brisanje iz članstva.

Gordijev čvor Ustavnog suda može se riješiti samo donošenjem Zakona o radu ustavnog suda.

Zakonom, ne samo da će se brisati strane sudije iz sastava Ustavnog suda, već je potrebno da se uredi rad Ustavnog suda, jer je postojeća regulativa nepotpuna i nedovoljna a ponegdje i nejasna, što omogućava njegovu samovolju.

Bez odgovarajuće regulative, Ustavni sud sudi *a la carte*, prilagođava pravdu političkim potrebama. Posebno je problematičan nedostatak procesnih normi zakonodavnog karaktera, koji stvara veliku, nepremostivu prazninu koja otvara put arbitrarnosti i samovolji u postupanju.

Republika Srpska mora istrajati na dosljednoj primjeni Dejtonskog sporazuma i Ustava Bosne i Hercegovine kako po pitanju donošenja Zakona o radu Ustavnog suda u nadležnosti države, tako i na regulisanju državne imovine koja je bez sumnje u nadležnosti entiteta. Pri tome treba poći od činjenice da je i suviše arbitara u regulisanju unutrašnjih odnosa u BiH koji nastupaju po onoj Orvelovoj "sve životinje su jednake a neke su jednakije" pri čemu treba imati na umu da Republici Srpskoj ne pripada mjesto jednakije.

Da bi postigla barem prividno jednak položaj, to zahtjeva osmišljen koncept mudre i izbalansirane politike, koristeći uglavnom demokratska sredstva i potencijal znanja s kojim se raspolaže, pri čemu treba izbjeći političke emocije, inat, galamu i lične animozitete.

Posebno treba izbjeći radikalne poteze secesionizma, koji se manifestuju kroz neprimjenu odluka Ustavnog suda BiH i Zakona BiH na teritoriji Republike Srpske, pa ih naknadno poništavati od strane Narodne Skupštine Republike Srpske.

Isto tako, nerazumna je odluka o neimenovanju sudija iz Republike Srpske u Ustavni sud BiH, što svakako donosi više štete nego koristi.

Svi takvi potezi karakterišu se kao secesionizam, što u Evropi nosi ozbiljnu političku težinu i dovodi Republiku Srpsku u nezavidan položaj.